

# **Témy obsiahnuté v maturitných zadaniach z OBN a NAS**

## **Filozofia**

Vysvetliť, čo je:

- pozitivismus, marxizmus, voluntarizmus, fenomenológia, existencializmus, analytická filozofia, pragmatizmus, novotomizmus
- Encyklopédia, indukcia, dedukcia, kategorický imperatív
- osvietenstvo
- ontológia, gnozeológia, etika, estetika, axiológia, filozofická antropológia
- idealizmus, materializmus, agnosticizmus, solipsizmus, monizmus, dualizmus, pluralizmus, absolútno
- náboženstvo, monoteizmus, polyteizmus, panteizmus, teizmus, deizmus, ateizmus
- Aristotelovské pojmy: látka forma, možnosť, skutočnosť, pohyb, prvý hýbateľ
- filozofia, mýtus a mytológia, logos, arché
- teológia, filozofická teológia
- charakterizovať etapy vývoja európskej filozofie
- príklady filozofických otázok; situácie kedy si kladieme filozofické otázky

Charakterizovať:

- Descartes
- antická a stredoveká filozofia
- Locke
- renesančná veda a filozofia
- Herakleitos
- Milétska škola
- Pytagoras
- Eleátska škola
- Sofisti
- Atomisti
- Platón a Aristoteles
- Akvinský
- Stoici a Epikuros
- Kant
- Augustinus

- Hegel
- Bacon
- Comte
- Voltaire, Rousseau a Montesquieu
- Schopenhauer a Nietzsche
- Existencializmus
- Sokrates
- Marx
- Lyotard

### **Právo**

- Ústava SR
- problematika trestu smrti
- problematika eutanázie
- práva spotrebiteľa
- odvetvia práva, najmä občianske a trestné právo
- problematika interrupcie
- ľudské práva
- systém práva, právna kultúra, právna norma, právny predpis, vnútroštátne právo, medzinárodné právo, hierarchia právnych predpisov, legislatívny proces
- právny štát, právo na spravodlivý proces, súdy SR
- pojmy prirodzený stav, spoločenská zmluva, racionalizmus

### **Politológia**

- deľba štátnej moci
- demokracia a nedemokratické vládnutie
- volebné právo v SR
- parlamentné, komunálne a prezidentské voľby
- politické strany a hnutia
- referendum
- odborové a zamestnávateľské organizácie, nátlakové združenia
- parlamentná a prezidentská forma vlády
- pojem a predmet politológie
- štátne symboly SR

- horizontálne a vertikálne členenie štátnej moci
- unitárny štát, federácia a konfederácia
- pojmy štátny režim, monarchia a republika

### **Ekonomía a ekonomika**

- inflácia
- štátny rozpočet, typy štátneho rozpočtu, priame a nepriame dane, výdavky štátneho rozpočtu
- trhový mechanizmus, dopyt, ponuka, cena – grafy a ich analýza
- konkurencia a jej typy, protimonopolný úrad
- výrobné faktory – práca, pôda a kapitál
- problematika služieb
- živnosti
- podnikanie, povinnosti podnikateľa, členenie podnikov, organizačno-právne formy podnikov v SR
- bankový systém
- medzinárodná ekonomická integrácia, mikrointegrácia a makrointegrácia, integračné združenia – stručná charakteristika - LAFTA, NAFTA, OPEC, G8, WTO, V4. Pojem Ázijské tigry
- typy ekonomík, tri ekonomické otázky, základné princípy ekonomiky SR

### **Sociológia**

- rodina
- proces socializácie
- predmet a úloha sociológie, význam sociologického výskumu
- problematika sociálnej nerovnosti, riešenie niektorých sociálnych problémov
- kultúra, odlišnosť kultúr

### **Psychológia**

- biologické a sociálne faktory pôsobiace na vývin psychiky
- city
- pociťovanie a vnímanie  
Galenova a Jungova typológia osobnosti
- význam psychológie ako vedy

- predmet psychológie
- mentalistické a behavioristické hľadisko psychológie